

A jövő tudósai

Tisztelt Olvasó!

Előző cikkünkben hátrányos helyzetű középiskolás gyermekek integrálásával foglalkoztunk. A VIII. kerület több egyetem otthona, de egyben olyan fővárosi kerület is, ahol kiemelkedően magas a nehéz sorsú gyermekek számaránya. Hiszem, hogy egy egyetem a pusztán jelenlétével is példa a gyermekek számára, melyet az ilyen alulról formálódó, fiatalokból álló közösségek, mint az itt működő TE+ÉN református közösség tovább erősít-

het. A közösség a kerület nehéz sorsú gyermekeinek formális és informális tanítását speciális módszerekkel végzi.

Kérjük, ha a nők tudományban betöltött helyzetével vagy az ifjú kutatókkal kapcsolatos témában bármilyen vitázó megjegyzése, javaslata lenne, keresse meg a melléklet szerkesztőjét az alábbi e-mail címen.

Kiss Rita

az MTA doktora, BME Mechatronika,
Optika, Gépészeti Informatika Tanszék
rikiss@mail.bme.hu

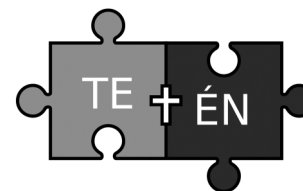
HÁTRÁNYOS HELYZETŰ GYEREKEK FORMÁLIS ÉS INFORMÁLIS TANÍTÁSA

2012-ben Budapest VIII. kerületében a Salétrom utcai református gyülekezet új kezdeményezést vállalt föl. A Józsefváros Magdolna negyedében élő emberek felé olyan tevékenységekkel nyitott, amelyek személyes és közösségi síkon is értéket teremtő és -megőrző erővel bírnak, valamint kézzelfogható hatást gyakorolhatnak a kerület életére. A TE+ÉN közösség programja a hitéleti alkalmak mellett jelenleg rendszeresen oktatási tevékenységekből és gyerekfoglalkozásokból áll. A tanodában húsz gyerek húsz önkéntessel tanul; játszótérzónákban és egyéb szabadidős programokban további tizenöt önkéntes segítségével végzünk közösségszervező munkát, összesen körülbelül ötven gyerek számára.

A teljes kerület lakosságának körülbelül harmada cigány, többségük a Magdolna negyedben él, jellemzően nagy szegénységben. A gyülekezet földrajzilag csak pár perc sétára van ettől a városrésztől, mégis társadalmi, kulturális és etnikai értelemben egészen távol. Ezt a kontrasztot tapasztalva egyre több fiatalban és gyülekezeti tagban fogalmazódott meg igény egy új találkozási felületre, amely végül intuitív módon, alulról szerveződően meg is született.

Nagy hangsúlyt fektettünk a saját kontextusunk és az itt élő emberek megismerésére, új kapcsolatok építésére. Hamar nyilvánvalóvá vált, hogy különböző modellekből vagy módszerekből sokat tanulhatunk, de receptszerű átvételük olyan leegyszerűsítő megoldás

lenne, amely végül szükségszerűen megváltoztatná eredeti célkitűzéseinket. Nem intézményt akartunk létrehozni, hanem közösséget. Ahol előbb intézmény épül, ott a falak szimbolikusan egyúttal akadályokká is válnak a közösség épülésében, új emberek elérésében. Ahol viszont előbb közösség épül, és később maga a közösség épít önmagának intézményt: ott a falak inkább a védelmet és az otthont szimbolizálják. A közösségközpontúságot emeli ki a projekt TE+ÉN elnevezése is. A logóban a két szó két, különböző színű kirakódarabon szerepel, az összekötő elem pedig egy kereszt. Ezzel a sokszínűséget, kulturális különbözőséget, keresztyén jeleget és az összetartozást szerettük volna kommunikálni.

A közeli Lakatos Menyhért Általános Iskolában tartott hittanórák több, a Magdolna negyedben lakó családdal adtak találkozási felületet. Az órák növekvő népszerűsége arra bátorított, hogy a gyerekek számára iskolán kívüli szabadidős programot is szervezzünk. Az iskola melletti Kesztyűgyár Közösségi Ház adott otthont minden hónapban egy vasárnapi játszótérnek, ahol a gyerekek csapatjátékokban, kézműveskedésben, közös éneklésben vehettek részt.

Egy év elteltével szükségét éreztük annak, hogy a megkezdett munkát saját helyen folytathassuk és ki is bővítsük. A szabadidős programok rendszeresítése mellett szerettünk volna reagálni a hátrányos helyzetű gyerekek tanulási nehézségeire is, ám ehhez nagyobb függetlenségre volt szükségünk. A svájci

HEKS (Hilfswerk der Evangelischen Kirchen Schweiz, Svájci Protestáns Egyházak Segélyszervezete) támogatása lehetővé tette egy új infrastruktúra megteremtését: fedezni tudtuk egy félállású munkatárs bérét és a helyi önkormányzattól kedvezményesen bérelt helyiség költségeit.

Az új helyiség választásánál megvalósult a szándékunk, hogy a szeparálódással szemben olyan helyen folyjanak a tevékenységeink, amely az itt lakók életterének természetes része. A sarki épület egy sokadosztályú kocsi és egy drogkereskedelemtől elhíresült ház között áll, az iskolától és két játszótérről is egy percre. Tipikus nyolcadik kerületi környék. Ebben a közegben szerettünk volna új értéket és alternatívát felmutatni.

A projektnek ebben a kezdeti szakaszában születtek meg az azóta is tartó bizalmi kapcsolatok és barátságok, amelyek nemcsak önmagukban hordoznak közösségi értéket, de ezekre lehetett építeni minden későbbi sikeres munkát is. Számos szociális és hitéleti kezdeményezésnél egyaránt háttérbe szorult ez a kapcsolati faktor, holott tapasztalatunk szerint ez kulcsfontosságú szerepet játszhat a programok eredményességében.

Játék határok nélkül

A különböző nemzetiségek közötti távolságtartás és feszültség valós jelenség Magyarországon is, amely nemcsak szélsőséges politikai megnyilvánulásoknál válik kézzelfoghatóvá, hanem akkor is, amikor valódi, minőségi találkozás és kapcsolat alakul ki a teljesen más háttérből jövő emberek között. Olykor ez a távolság földrajzilag is körülhatárolhatóvá válik. Jól mutatja ezt egy eset, amikor két tizenéves kislányt, akiket szinte az utca nevelt, egy programunk előtt elhívtunk magunkkal a közeli boltba uzsonnát venni. Jjedten néztek